

คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Quality of Life of Highschool Students in Rajaprajanugroh Schools under Special Education Bureau

ประสิทธิ์ เรืองแสงอร่าม (Prasit Reungsang-aram)^{*}

อภิชาติ เลนะนันท์ (Apichat Lenanant)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 367 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.818 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที วิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมทางสติปัญญา รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย และการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ 2) ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านอารมณ์และจิตใจ รองลงมาคือ ด้านร่างกาย ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และด้านวิชาการ 3) การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า สถานภาพสมรสของผู้ปกครองนักเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับระดับคุณภาพ

^{*} นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Student Master of Education in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

^{**} อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Advisor: Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

ชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ (r) 0.751

คำสำคัญ : บทบาทหน้าที่ คุณภาพชีวิต

Abstract

The research aimed to 1) study schools' roles and functions on developing QOL of upper secondary education students, 2) investigate the level of QOL in school of upper secondary education students, 3) compare QOL in school of upper secondary education students, and 4) examine the relationship between schools' roles and functions on developing QOL and the level of QOL in school of upper secondary education students in Rajaprajanugroh Schools under Special Education Bureau. The research samples selected by using simple random sampling method, were 367 upper secondary education students studying in the first semester of academic year 2016 in Rajaprajanugroh Schools under Special Education Bureau. The research tool was a 5-level rating scale questionnaire with reliability level at 0.818. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Pearson's Product moment correlation coefficient. The research results were as follows: 1) the schools' roles and functions on developing QOL of upper secondary education students in overall were at a high level. The aspects of schools' roles and functions on developing QOL could be ranked in descending order of their means as follows: promotion of intellectual, social, physical, and emotional development, 2) the QOL in school of upper secondary education students in overall was at a high level. The aspects of QOL in school of students could be ranked in descending order of their means as follows: physical aspect, relationship between students and their friends, relationship between students and their teachers, environment in schools, and academic aspect, 3) the opinion on QOL in school of upper secondary education students in Rajaprajanugroh Schools of the students' parents with different marital status was different with statistical significance at the 0.05 level, and 4) there was positive relationship at a moderate level with statistical significance at the 0.05 level, correlation coefficient (r) = 0.751, between schools' roles and functions on developing QOL and the level of QOL in school of upper secondary education students in Rajaprajanugroh Schools.

Keywords: Roles and functions, quality of life

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และ เทคโนโลยี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เลยหากมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรหลักของประเทศไม่มี คุณภาพ ดังนั้นประเทศไทยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 -2559) ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคน และมีการการพัฒนาประเทศโดยให้คนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาและใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ที่ทำให้คนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เนื่องจากคนเป็นเป้าหมาย สุดท้ายที่ได้จะรับทั้งประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของคนในทุกมิติให้มีความสุขทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมถึงความรู้ และ ทักษะความสามารถ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 : 1)

ทั้งนี้โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย แต่ยังคงมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรในทุกช่วงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่ ประชากรวัยเด็กของไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว มีพัฒนาการไม่สมวัยและการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์รวมลดลงจาก 6.3 คน ในช่วงปี 2507-2508 เป็น 1.62 คน ในช่วงปี 2548- 2558 และคาดว่าในปี 2583 จะลดลงเหลือเพียง 1.3 คน นอกจากนี้กำลังแรงงานกลุ่มเจนเออร์แซนวาย ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 27 ของประชากรในปี 2553 มีลักษณะความเป็นปัจเจกสูง ไม่ให้ความสำคัญกับการมีครอบครัว ส่งผลต่อรูปแบบการประกอบอาชีพและอัตราการเจริญพันธุ์รวมของประเทศในอนาคต ครัวเรือนไทยโดยเฉลี่ยมีขนาดลดลงและรูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลง มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้ขนาดครัวเรือนโดยเฉลี่ยลดลงจาก 3.6 คน ใน ปี 2543 เหลือ 3 คน ในปี 2556 โดยครัวเรือนเดี่ยว ครัวเรือน 1 รุ่น และครัวเรือนแห่งกลางมีการขยายตัว มากที่สุดในช่วงปี 2543-2556 ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางสังคมและครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ครอบครัวเสี่ยงต่อการล่มสลาย คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม โดยคนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยสูงขึ้น อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย ปี 2557 เพศชาย 71.3 ปี เพศหญิง 78.2 ปี แต่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคและการบาดเจ็บ เนื่องจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุอย่างไรก็ตาม คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงปี 2551-2556 มีการศึกษาเฉลี่ย 8.9 ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 : 4-5)

คุณภาพชีวิตของประชากรเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาประเทศ เพราะคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และ ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่นั้นมีสาเหตุมาจากคน การพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีนั้นจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กและเยาวชน โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้คนมีศักยภาพสูงสุดคือการศึกษา การที่คนจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพของคน ดังคำกล่าวที่ว่า การศึกษาพัฒนาคน คนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ” กล่าวคือ ประชากรที่มีความรู้

ความสามารถจะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2558 : 4-5)

ดังนั้นคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนจะให้ความสำคัญในดูแลคุณภาพชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์และจิตใจ 3) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน 4) ด้านวิชาการ 5) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูและ 6) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ให้นักเรียนในได้รับการพัฒนาในทุกๆด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อช่วยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้ความรู้ ความสามารถและสติปัญญาของตนในการ พัฒนาประเทศ และเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตบุคคล และสังคมให้มีคุณภาพ มีความเจริญงอกงาม ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ การที่จะพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีหน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ ในสังคมเข้ามาดูแลรับผิดชอบ และสถาบันที่มีความสำคัญทางการศึกษาสถาบันหนึ่งคือโรงเรียน โรงเรียนเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษากับวัยเด็กและเยาวชนให้ได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพและความความสามารถของผู้เรียน ทำให้โรงเรียนต้องมีการจัด บริการต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ความต้องการพื้นฐานของเด็กในวัยเรียนประกอบด้วย ความต้องการในด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งโรงเรียนมีหน้าที่ในการดูแลให้บริการและจัดสภาพแวดล้อมให้ส่งเสริมพัฒนาการโรงเรียนต้องส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์และการออกกำลังกายที่เหมาะสม เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโต และต้องจัดการเรียนการสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่เป็นช่วงต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายๆ ด้านพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านในเวลาพร้อมๆกัน ถ้าเด็กสามารถปรับตัวได้สำเร็จ ก็จะได้โตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี มีความทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความพร้อมในการ ดำรงชีวิต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตต่อไป (ดวงกมล สีนเพ็ง, 2553: 2-6)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีจำนวน 50 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งผู้เรียนจะอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่เป็นช่วงต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายๆ ด้านพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านในเวลาพร้อมๆกัน สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกะกะเกร็ง คึกคะนองของเด็ก และเกิดจากการเลี้ยงดูที่ผิดพลาดของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ครู เพื่อน หรือแม้กระทั่งสังคม ดังนั้นวัยเด็กและเยาวชนของชาติจึงเป็นกลุ่มที่สังคมต้องให้การดูแล เอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเจริญเติบโตไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมสามารถเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศได้ในอนาคต จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาในการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก (สุเทพ สุวีรางกูร, 2551 : 49)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำข้อมูลคุณภาพชีวิตที่นักเรียนนำมาวางแผนส่งเสริม และปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียน และนำมาเป็นแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมและบริการต่างๆให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพและเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่มีคุณลักษณะของนักเรียน แตกต่างกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 49 โรงเรียน จำนวน 7,750 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ , 2559 : 11-12)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งกำหนดโดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 367 คน และใช้การเทียบสัดส่วนเพื่อหาจำนวนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนและใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรต้นและตัวแปรตามรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน และบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

2.1 คุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ อายุ ระดับผลการเรียน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.2 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย

2) ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ 3) ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม และ 4) ส่งเสริมทางสติปัญญากระทรวงศึกษาธิการ (2558 : 14-20)

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตในโรงเรียน โดยนำแนวคิดของจุฬาลักษณ์ สุนทรวิภาต (2550 : 4) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบวัดคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์และจิตใจ 3) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน 4) ด้านวิชาการ 5) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และ 6) ด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียน จำนวน 3 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้เรียน จำนวน 30 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ได้แก่ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียน ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และข้อคำถามของการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบ ความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา ด้วยค่า (IOC) (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า $IOC = 1.00$ นำเครื่องมือแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ฉบับละจำนวน 30 คนเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.818

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของนักเรียนโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน และคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่มีคุณลักษณะของนักเรียนแตกต่างกัน ใช้สถิติค่า t-test และวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบ ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี LSD

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับบทบาท หน้าที่	อันดับ
1. การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย	3.74	0.74	มาก	3
2. การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์	3.66	0.76	มาก	4
3. การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม	3.81	0.69	มาก	2
4. การส่งเสริมทางสติปัญญา	3.98	0.60	มาก	1
เฉลี่ย	3.80	0.63	มาก	

จากตารางพบว่า ระดับบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมทางสติปัญญา ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.69) การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.74) และ การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพชีวิต	อันดับ
1. ด้านร่างกาย	3.84	0.63	มาก	2
2. ด้านอารมณ์และจิตใจ	3.91	0.63	มาก	1
3. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.59	0.73	มาก	5
4. ด้านวิชาการ	3.56	0.72	มาก	6
5. ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	3.68	0.52	มาก	4
6. ด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน	3.75	0.61	มาก	3
เฉลี่ย	3.72	0.43	มาก	

จากตารางพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอารมณ์และจิตใจ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.63) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.61) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.52) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.73) และด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่มีคุณลักษณะของนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองต่างก็มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีอายุ ระดับผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสม) ต่างก็มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของโรงเรียน	คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ						
	ด้านร่างกาย	ด้านอารมณ์และจิตใจ	ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	ด้านวิชาการ	ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน	รวม
1. การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย	0.555*	0.589*	0.515*	0.251*	0.546*	0.344*	0.592*
2. การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์	0.569**	0.580*	0.595*	0.292*	0.562*	0.330*	0.647*
3. การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม	0.582**	0.556*	0.387*	0.332*	0.729*	0.450*	0.738*
4. การส่งเสริมทางสติปัญญา	0.660**	0.559*	0.317*	0.255*	0.726*	0.541*	0.737*
รวม	0.595**	0.577*	0.455*	0.316*	0.677*	0.455*	0.751*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ($r = 0.751$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ($r = 0.738$) การส่งเสริมทางสติปัญญา ($r = 0.737$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ($r = 0.647$) และการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ($r = 0.592$)

การอภิปรายผล

1. ระดับบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมทางสติปัญญา รองลงมาคือ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย และการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จะมีปัญหาในหลายๆ ด้านที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าเกิดจากการได้รับการดูแลจากครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกะกะเกราะ คึกคะนองของเด็ก และเกิดจากการเลี้ยงดูที่ผิดพลาดของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก จึงส่งผลทำให้โรงเรียนต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้มาก เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตทุกด้าน ได้แก่ การส่งเสริมทางสติปัญญา การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม การส่งเสริมพัฒนาการทางกาย และการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา มีแสงแพรว (2554 : 30-38) ได้ศึกษาบทบาทวิชาชีพครูด้านการพัฒนาชีวิตผู้เรียน : กรณีศึกษาครูในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า บทบาทที่เป็นจริงด้านการพัฒนาชีวิตผู้เรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีทัศนะว่าได้ปฏิบัติมาก ใน 3 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านอารมณ์ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม ได้ปฏิบัติปานกลาง

2. ระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอารมณ์และจิตใจ รองลงมาคือ ด้านร่างกาย ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียน ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และด้านวิชาการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากครูและทางโรงเรียนเป็นอย่างดีส่งผลทำให้ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตที่อยู่ในโรงเรียนระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรจนา คงคาธิ (2550 : 49-52) ได้ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและสัมพันธภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่มีคุณลักษณะของนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า

3.1 นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีสถานภาพสมรส ได้แก่ อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ หรือบิดาและมารดาถึงแก่กรรม อาจจะมีผลเรื่องการดูแลเลี้ยงดูนักเรียนที่ต่างกัน รวมทั้งจะส่งผลทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เช่น นักเรียนได้รับความห่วงใย เอาใจใส่จากคนในครอบครัวของนักเรียนจะให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหาเรื่องการเรียนและเรื่องอื่นๆ เป็นต้น จึงทำให้นักเรียนที่มีสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนแตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิการ์ มาศยศ (2554 : 48-61) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ ระดับผลการเรียน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 นักเรียนที่มีอายุ และระดับผลการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีอายุ และระดับผลการเรียนที่ต่างกัน ก็ต้องการที่จะมีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนที่ดีเหมือนกันจึงส่งผลทำให้มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิการ์ มาศยศ (2554 : 48-61) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครที่มีคุณลักษณะของนักเรียนที่มีอายุ และระดับผลการเรียน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ($r = 0.751$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ($r = 0.738$) การส่งเสริมทางสติปัญญา ($r = 0.737$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ($r = 0.647$) และการส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ($r = 0.592$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธ พงษ์เภาตรา (2553 : 55-58) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้น โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธ์ภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้น 4 โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาทางสติปัญญาที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้น 4 โรงเรียนสารสาสน์เอกตราเขตยานนาวา กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อัตมโนทัศน์ ทักษะคิดต่อการคบเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ ส่วน ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด คือ ทักษะติดต่อการคบเพื่อน การเลียนแบบการปฏิบัติตน ของเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ควรให้ความสำคัญการปรับปรุงบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการส่งเสริมการส่งเสริมให้นักเรียนมีกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านอารมณ์อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมการฝึกสมาธิ กิจกรรมการสวดมนต์เข้า-เย็น รวมทั้งมีการจัดการเรียนรู้โดยการสอดแทรกเนื้อหาสาระพื้นฐานความเป็นพลเมือง และควรมีการส่งเสริมทางสติปัญญาให้กับผู้เรียนโดยจัดหลักสูตรวิชาที่สนองความแตกต่างและหลากหลายของนักเรียนให้มากขึ้น

2. ผู้บริหารและครูของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนโดยให้นักเรียนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาในโรงเรียนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมฝึกสมาธิแล้วทำให้นักเรียนสบายกาย วาจา ใจ มากขึ้น รวมทั้งปรับปรุงห้องเรียนมีสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมต่อการใช้งาน และครูควรมีการปรับปรุงตนเองในการพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ รวมทั้งให้คำชมเชยและกำลังใจนักเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้มีที่ปรึกษาในเวลาไม่สบายใจหรือมีความทุกข์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทการกำหนดนโยบายของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ควรศึกษาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จินตนา มีแสงแพรว. (2554). บทบาทวิชาชีพครูด้านการพัฒนาชีวิตผู้เรียน : กรณีศึกษาครูในกรุงเทพมหานคร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง

ศึกษาธิการ.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). การพัฒนาแบบวัดคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน. ปรินซ์ครุศาสตร์
มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : บริษัท วี.พี.พี. (1991) จำกัด.
- รจนา คงคาหลับ (2550). ปัจจัยส่วนบุคคลและสัมพันธภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเทพ สุวีรางกูร. (2551). ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุเมธ พงษ์เกตุรา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียน
สารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพรรณิการ์ มาศยงค์. (2554). คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 -2559). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2558). ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2559). คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์การศึกษาพิเศษ. ราชบุรี : ธรรมรักษ์
การพิมพ์ จำกัด.

ภาษาต่างประเทศ

- Krejcie, R.V., and D.W. Morgan,. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Education and Psychological Measurement.